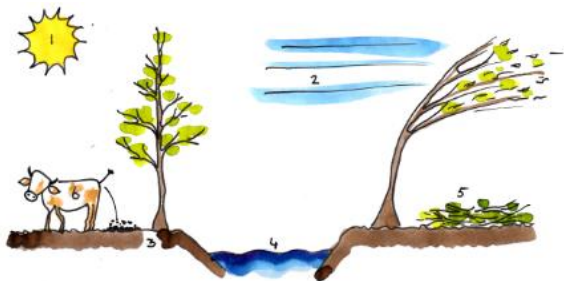

Energietransitie: wonen zonder gas

De aarde warmt op en daardoor krijgen we steeds meer last van hitte, droogte en overstromingen. Dit komt vooral doordat we te veel aardgas, steenkool en aardolie verbranden voor energie. Om de opwarming van de aarde te beperken hebben de meeste landen besloten andere energiebronnen te gaan gebruiken: deze verandering noemen we de energietransitie. De energietransitie heeft grote gevolgen voor huurders.

De meeste woningen in Nederland hebben nu nog een cv-ketel of gasgestookte blokverwarming voor verwarming en warm water. Daarnaast komt elektriciteit meestal nog van een centrale die op aardgas draait. De overgang (transitie) naar andere elektriciteits- en warmtebronnen is een lastige klus. Er zijn veel verschillende partijen met verschillende belangen bij betrokken.

Andere energiebronnen

De meeste energie in een woning wordt gebruikt om te verwarmen (ca. 65%). De eerste stap in de energietransitie voor woningen is daarom goede isolatie. Door goede isolatie heeft een woning nog maar weinig energie nodig. De tweede stap is de verwarming te halen uit een bron die geen of weinig CO₂ veroorzaakt. Dat kan bijvoorbeeld restwarmte zijn van een bedrijf in de buurt, een warmtepomp, warmtekoude-opslag, een zonnecollector. De

technieken zijn in ontwikkeling, dus er is steeds meer mogelijk.

Wonen zonder CO₂-uitstoot

Sinds juni 2019 heeft Nederland een Klimaatakkoord. Daarin is vastgelegd hoe we zorgen dat we in 2050 geen CO₂ meer uitstoten. De Woonbond was als vertegenwoordiger van de huurders betrokken bij het klimaatakkoord. De Woonbond wil dat de energietransitie zorgt voor betere woningen en lagere woonkosten voor huurders, onder andere door beter geïsoleerde woningen met een lage energierekening.

Regionale Energie Strategie (RES)

De mogelijkheden en oplossingen voor andere energiebronnen dan gas en steenkool zijn niet overal in Nederland hetzelfde. Daarom is Nederland opgedeeld in 30 regio's. In elke regio stellen de provincie, het waterschap en de gemeenten een Regionale Energie Strategie (RES) op. Dit doen ze samen met netbeheerders en energieleveranciers in de regio. In de RES staat beschreven hoe in die regio de energietransitie wordt aangepakt.

Nederland heeft 30 RES-regio's

Warmtevisie gemeente

Naast de RES maakt elke gemeente een eigen plan. Dit wordt de Transitievisie Warmte of Warmtevisie genoemd en gaat vooral over hoe woningen in de gemeente anders verwarmd kunnen worden. De warmtevisie van de gemeente moet aansluiten op de RES van de regio waar de gemeente in ligt. In de warmtevisie maakt de gemeente voor elke wijk een plan welke nieuwe warmtevoorzieningen er mogelijk zijn en wanneer de wijk aan de beurt is. De oplossingen kunnen per wijk verschillen.

Plan voor de wijk

Nu en de komende jaren worden er al wijken van het aardgas afgesloten of CO2-neutraal gemaakt. Een aantal wijken is hier speciaal voor geselecteerd. Dit zijn de 'proeftuinen aardgasvrije wijken' (PAW). Maar ook buiten deze proeftuinen zijn er wijken die als eerste aan de beurt zijn, bijvoorbeeld omdat er een warmtenet of stadsverwarming wordt aangesloten. Tussen nu en 2050 zullen alle wijken in Nederland aan de beurt komen.

Plan voor elke woning

In 2050 zullen alle huizen in Nederland van het aardgas afgesloten zijn. Mensen met een koopwoning moeten daarvoor zelf een plan maken. Huurders krijgen een voorstel van de verhuurder. Daarin beschrijft de verhuurder hoe hij de woning wil verduurzamen. Huurders kunnen met het voorstel instemmen, maar ze kunnen het ook afwijzen.

Meedenken over de energietransitie

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat bewoners en bewonersvertegenwoordigers betrokken moeten zijn bij het maken van de plannen. Dit heet bewonersparticipatie. Participatie gaat niet in elke regio, gemeente of wijk hetzelfde. Je kunt hier als huurder zelf een actieve rol in spelen.

Je kunt op verschillende niveaus participeren: van jezelf informeren over de plannen tot en met meebeslissen. Dit heet de 'participatieladder'. Bedenk hoe je wilt participeren. Dit kan ook verschillen per niveau, bijvoorbeeld je informeren over de Regionale Energiestrategie en meedenken over een wijkplan.

Tijd

Participeren betekent actief meedenken. Wil je dat goed doen, dan kost dat behoorlijk wat tijd. Bepaal van tevoren hoeveel tijd je beschikbaar hebt. Bedenk ook vooraf hoeveel tijd je erin wilt stoppen en welke gevolgen dat heeft voor je rol. Zoek ook uit op welke momenten belangrijke beslissingen worden genomen.

Organisatie

Samen sta je sterker. Probeer - als het kan - je te verenigen en namens een groep bewoners deel te nemen aan het proces. Het is dan ook mogelijk om de rollen en taken te verdelen. Kies wel bij voorkeur vaste personen, zodat de andere deelnemers ook weten bij wie ze terecht kunnen.

Kennis

Om mee te denken over de energietransitie heb je kennis nodig, zoals kennis over de technieken, het proces, ervaringen en standpunten van anderen. Daarnaast is het belangrijk om ook de ontwikkelingen in de techniek, het beleid en de politiek in de gaten te houden.

Standpunten

Het is van belang dat je weet waar je staat en wat je wilt bereiken. Daarnaast is het belangrijk om ook de standpunten van de andere partijen, zoals de gemeente en de verhuurder te begrijpen.

Meer informatie

Het boek 'Aardgasvrije wijken' staat boordevol kennis op gebied van energiebeleid, -begrippen, -technieken, en inspiratie met tips en voorbeelden. Het boek kun je [bestellen via de webshop](#) van de Woonbond.

Ga voor meer informatie over de energietransitie, informatiebijeenkomsten en webinars en het laatste nieuws naar woonbond.nl/energie.